

ANGÅENDE STADSDELENS ÖVERTAGANDE AV ANSVARET FÖR SÄRSKOLAN

Särskolereformen i sammanfattning

Fr.o.m. 2005 övertog stadsdelsnämnderna hela ansvaret för den obligatoriska särskolan med undantag för behörighetsprövning och beslut om mottagande i skolformen. Ett schabloniserat resursfördelningssystem infördes.

Bakgrunden till stadsdelsnämndernas övertagande av ansvaret var bl.a. de synpunkter på ansvarsfördelningen mellan stadsdelsnämnderna och utbildningsförvaltningen, som presenterades i utredningen om stadens politiska organisation SPO. Utredningen ansåg att ansvarsfördelningen mellan nämnderna var alltför byråkratisk och kostnadsdrivande och medförde betydande budgetunderskott för utbildningsnämnden. Enligt utredningen var det också naturligt att stadsdelsnämnderna tog hela ansvaret för grundsärskolan, eftersom nämnderna har ansvaret för alla sina barn i alla andra avseenden, inom ramen för kommunens kompetens.

Även fortsättningsvis kommer beslut om mottagande i särskola och om eleven ska gå i grundsär- eller träningsskola samt om vilken behovsgrupp eleven tillhör, fattas av utbildningsnämnden. Inplaceringen i behovsgrupp styrs av graden av utvecklingsstörning och funktionsnedsättning. Placeringen i behovsgrupp är inte statisk, utan kan förändras såväl till det bättre som till det sämre.

Den stadsdel där eleven fullgör sin skolgång, får en schablon för undervisning och en för skolbarnsomsorg baserad på elevens inplacering i behovsgrupp. En schablon för skolskjuts, även den baserad på behovsgrupp, tilldelas elevens hemstadsdel.

Sammantaget ska dessa schabloner täcka samtliga kostnader stadsdelarna fått i samband med övertagandet av ansvaret för den obligatoriska särskolan inklusive lokalkostnader.

Från 2005-01-01 har också stadsdelarna övertagit hela ansvaret för korttidstillsyn för särskoleelever över 12 år. Handläggning, beslut och kostnadsansvar för dessa insatser, ligger inom enheten för handikappsomsorg.

Särskolans organisation i Farsta

Särskolan i Farsta är huvudsakligen lokaliserad till Hökarängsskolan med 38 elever och Kryddgårdsskolan med 9 elever (vt-2005). Ytterligare två särskoleelever är individintegrerade på andra skolor i stadsdelen.

Särskolan utgör en egen ekonomisk enhet och leds av en rektor. De fyra stadsdelarna Enskede-Årsta, Skarpnäck, Vantör och Farsta har upprättat ett samarbete och tillsammans anställt en särskolesamordnare, vars uppgifter bl.a. är att ha en kännedom om de alternativa placeringar inom särskolan som finns att tillgå, att i samråd med berörd stadsdel, föräldrar och aktuell skola föreslå lämpliga placeringar åt en elev som mottagits i särskolan och att i första hand försöka tillgodose behovet inom närområdet. Ytterligare uppgifter för samordnaren är att undersöka möjliga samordningsvinster mellan de fyra stadsdelsförvaltningarna och att organisera kompetensutveckling och nätverksträffar för personalen.

Ekonomiska konsekvenser

Förvaltningen kommer att noga följa kostnadsutvecklingen inom särskolan i samband med löpande verksamhets- och budgetuppföljningen. De långsiktiga prognoserna blir oundvikligen mycket osäkra beroende på elevernas rörlighet i kombination med att varje särskoleelev en stadsdel får eller förlorar, medför så stora ekonomiska konsekvenser.

Jämfört med den prognos, som gjordes för särskolan i tertialrapport 1, är relevanttalssiffrorna inför höstterminen nu något säkrare. Den aktuella prognosen är inte lika pessimistisk utan pekar mot ett underskott på ca. 350' kr.

Effektiviseringsmöjligheter

Många föräldrar som haft möjlighet att välja skola, då det fria valet av skola även omfattar särskolan, har valt skolor som ligger mycket långt från hemmet med dyra kostnader för skolskjuts som följd. En bättre kostnadseffektivitet för kan uppnås genom att stadsdelen håller en hög

kvalitet på sin egen särskoleverksamhet och tydligt redovisar för föräldrarna att vi kan erbjuda likvärdiga eller bättre skolor i närområdet, för att på så sätt förmå föräldrarna att välja dessa för sina barn.

I Farstas särskolor kommer tillträdande rektor att få uppdraget att se över ytterligare samordningsmöjligheter med grundskolan. Det kan t.ex. handla om en ökad integrering av särskoleelever i grundskoleklasser i praktiskeestetiska ämnen såsom idrott, slöjd och bild. Även på personalsidan ska möjligheterna till en ökad samordning undersökas när det gäller vikarieinsatser, kompetensutveckling o.dyl.

Eftersom personaltätheten inom särskolan är hög, uppstår snabbt dyrbara övertalighetskostnader då elever flyttar. Med ett fortsatt utvecklat samarbete mellan de fyra stadsdelarna i sydost, kan en överblick över den gemensamma personalsituationen i området erhållas, så att övertalig personal lättare hittar nya anställningar. Tillfälligt övertaliga kan också ingå i en vikariepool, som betjänar alla fyra stadsdelarna.

Ett ytterligare sätt att stärka särskolans ekonomiska situation är att på ett tydligt sätt marknadsföra den särskoleverksamhet som finns i Farsta. Våra enheter bör presenteras i informativa och snygga broschyrer samt på stadsdelens hemsida. Där kan också den samordning de fyra stadsdelarna i sydost har presenteras.

En annan besparingsmöjlighet som undersökts gäller Kryddgårdsskolan. Där går elever med en hög grad av utvecklingsstörning och funktionsnedsättning. Skolan är specialutrustad och hyreskostnaderna är höga. Förvaltningen har arbetat för att hitta alternativa placeringar för elevernas skolgång men hittills inte lyckats. Särskilt har möjligheterna att genomföra elevernas idrottsundervisning i andra lokaler undersökts. Eftersom detta med nödvändighet är förbundet med omfattande transportkostnader, ser förvaltningen idag inte några ekonomiska vinster att göra med att förlägga idrottsundervisningen till en annan skola. Dessutom används lokalen även av Kryddgårdens förskola och av särskolans fritidsverksamhet.

Det höga kvadratmeterpriset för idrottssalen tvingar dock förvaltningen att fortsätta leta efter billigare lösningar.

Med växande erfarenhet och en väl utvecklad samordning de fyra stadsdelarna emellan, kommer sannolikt särskolan inom kort kunna vara en verksamhet som inte tär på stadsdelens ekonomi.

